

Jezus en Pilatus: Wie bent U, Jezus?

Johannes 18, 19

Rev Dr Jos M Strengholt

Heliopolis 2013

Vandaag is onze jaarlijkse dag van droefheid om Jezus; onze Heere werd op een afschuwelijke manier gedood. Wij rouwen ook omdat wij beseffen dat zijn dood nauw verbonden is met ons, zoals wij vandaag zijn.

Jawel, historisch gezien werd Jezus gekruisigd omdat Joodse leiders hem uit de weg wilden ruimen en omdat de Romeinse gouverneur van Jeruzalem, Pontius Pilatus, dat maar liever deed dan gedoe krijgen met die Joden. Maar uiteindelijk moeten we als hele mensheid verantwoordelijk worden gehouden.

Pilatus vond geen enkele schuld in Jezus; er was geen juridische reden om Hem ter dood te veroordelen. Maar zoals we wel vaker zien, waarheid en recht en ethiek zijn voor politici niet altijd de belangrijkste criteria voor hun besluitvorming.

Het Evangelie van Johannes geeft ons een interessant inzicht in het gesprek tussen Pontius Pilatus

Pontius Pilatus stelt drie cruciale vragen die ons helpen de feiten te ontdekken over Jezus, en misschien wel over onszelf.

Bent U de Koning van de Joden?

Wat is waarheid?

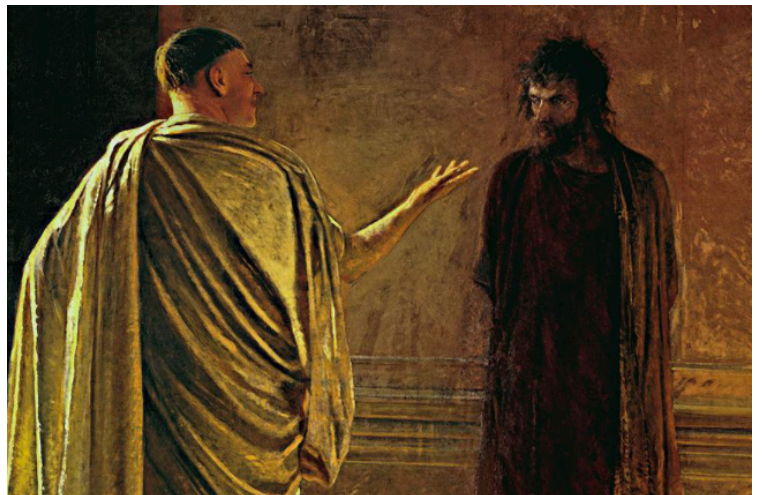
Waar komt U vandaan?

1. Bent U de Koning van de Joden?

“Bent U de koning van de Joden?” Het is redelijk om aan te nemen dat de Joodse leiders, die Jezus aan Pilatus overleverden, Jezus hadden beschuldigd van het claimen dat Hij koning was. Dat zou een politiek misdrijf zijn, omdat de Romeinse bezetters alleen de familie van Herodes als koningshuis over Israël accepteerden. Ieder ander die beweerde koning te zijn in Israël, keerde zich tegen het Romeinse bestuur.

“Bent U de koning van de Joden?” Jezus geeft aanvankelijk geen direct antwoord. Hij wil dat Pilatus nadenkt. Hij wil dat wij nadenken. Vaak is het veel beter mensen te laten nadenken dan direct het antwoord te geven, omdat zelf nadenken het onderwerp dat je bezighoudt internaliseert.

Uiteindelijk zegt Jezus toe dat Hij een koning is, en dat Hij een koninkrijk heeft, maar het is een koninkrijk “niet van deze wereld.” Dat klinkt toch niet echt als een claim over het Koninkrijk Judea, alsof Hij Herodes' plaats wil innemen.

En het gaat om een koninkrijk waar geen strijd is. Geen wapens. Petrus, de goede man die Jezus altijd volgde, wilde Jezus verdedigen tegen zijn arrestatie door zijn zwaard te gebruiken, maar Jezus zei hem dat niet te doen.

In Jezus' tijd stuurden koningen en keizers hun legers aan, om met alle geweld hun militaire doelen te bewerkstelligen.

Het koninkrijk van Koning Jezus is een koninkrijk “niet van deze wereld”. Dit betekent dat je geen enkele plaats op aarde kan aanwijzen die Jezus als zijn land of zijn koninkrijk claimt.

Zijn heerschappij over mensen is niet gebaseerd op macht en kracht. En deel uitmaken van dit Koninkrijk van Jezus Christus is een vrijwillige zaak. Ieder mens heeft de vrijheid te besluiten daar bij te willen horen, of niet.

Dit moet verwarrend zijn geweest voor Pilatus. Jezus beweert een koning te zijn en een koninkrijk te hebben, maar Hij benadrukt dat het volledig anders is dan de wereldse kijk op koningen en koninkrijken.

Maar waarom zou Pilatus zich druk maken over Jezus en Diens koninkrijk als dat geen kracht van wapens heeft? Dat is toch geen bijzonder gevaar voor de bestuurders in hun paleizen in onze wereld?

Soms vraag je je af waarom Jezus en Zijn heerschappij niets te maken hebben met macht en wapens. Zou dat niet nuttig zijn? Kijk naar andere religies, die vrij gebruik maken van wapens en de dreiging van geweld om mensen binnen de grenzen van hun religie te houden.

Wij herinneren ons allemaal hoe een politicus hier in Egypte enkele jaren geleden de kerken ervan beschuldigde wapens op te slaan in hun kelders, om in opstand te kunnen komen. Dit kan de methode zijn van sommige religies, maar voor ons christenen weten wij dat dit verraad zou betekenen aan onze Heere.

Zijn koninkrijk is niet zoals koninkrijken in onze wereld. Jezus definieert dit nog iets duidelijker aan Pilatus:

“U zegt dat Ik een koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen: om te getuigen van de waarheid. Iedereen die uit de waarheid is, luistert naar Mijn stem.”

Tsja. Tegen een wereldlijke politicus over waarheid spreken. Daar zeg je zo wat.

Pilatus zei tegen Hem: “Wat is waarheid?” Jezus was net zwaar gemarteld, en nu gaan we een filosofische discussie voeren?

2. Wat is waarheid?

Jezus definieert Zijn heerschappij en Zijn koninkrijk als een getuigenis van de waarheid. Niet wapens, niet wereldse macht is zijn methode, maar waarheid. “Ach”, verzucht Pilatus... “wat is waarheid...”.

Wat is waarheid? Opnieuw geeft Jezus niet meteen antwoord. Voor Pilatus is waarheid zeker niet erg belangrijk. Hij laat Jezus kruisigen, hoewel hij toegaf dat hij geen schuld in Hem vond. Hij gaf toe dat de waarheid was dat Jezus onschuldig was: Jezus was niet van plan de Romeinse heerschappij over Israël omver te werpen door geweld te gebruiken.

Dus toen Pilatus zei: “wat is waarheid”, was dit geen postmoderne uitspraak dat er geen waarheid bestaat. Pilatus wist dat er waarheid was, maar het betekende weinig voor hem. Hij gaf er de voorkeur aan om te doen wat praktisch was en om alles te doen wat nodig was om zijn heerschappij over Israël te behouden, zelfs ten koste van waarheid en moraliteit.

Als we maar vooruit komen in het leven, ons omhoog werken in ons beroep, als we maar een rustig bestaan kunnen hebben. Als we het land maar een beetje zinvol kunnen besturen. Dan moet je de waarheid af en toe een beetje geweld aandoen, soms wat liegen, vooral pragmatisch zijn.

In de pro-postmoderne tijd betekende de vraag “wat is waarheid” in wezen “wie kan de waarheid kennen?” Wij hebben allemaal onze standpunten, wij denken allemaal dat wij gelijk hebben, maar uiteindelijk, hoe weten wij het!

Met deze vraag sprak Pilatus de claim van Jezus direct tegen. Jezus zei dat Hij in deze wereld was gekomen om te getuigen van de waarheid. Hij kwam uit de wereld van God in ons menselijk bestaan om te spreken over het onkenbare: over God. Hij kwam om eeuwige waarheid aan ons te presenteren.

Deze focus op waarheid, eeuwige waarheid, was de reden waarom Jezus werd geboren, en het was de reden waarom Hij zijn Heilige Geest aan zijn Kerk gaf. Dagen voordat Jezus door Pilatus werd ondervraagd, sprak Hij tot zijn volgelingen deze woorden:

“Ik heb u nog veel te zeggen, maar u kunt het nu niet verdragen. Wanneer de Geest van de waarheid komt, zal hij u in alle waarheid leiden, want Hij zal niet uit zichzelf spreken, maar wat Hij hoort, zal Hij spreken.” (Johannes 16:12-13)

Dit betekent dat zelfs de volgelingen van Jezus moeite hadden om alles wat Hij zei te begrijpen, maar Hij beloofde dat nadat Hij weg zou zijn, de Kerk de Heilige Geest zou ontvangen. En de Heilige Geest wordt, net als Koning Jezus, gekenmerkt door het spreken van klare waarheid over God. De Geest van God neemt wat Hij weet van God en maakt het aan ons bekend.

Deze waarheid is niet slechts een verzameling feiten over God – het is ook relationele kennis van God. En deze waarheid -deze diepe Godskennis - is een ongelooflijk krachtig wapen, sterker dan gevangenis, sterker dan de dreiging van de dood, sterker dan welke wapens dan ook, sterker dan welke wereldse koningen of presidenten in hun paleizen dan ook.

Omdat deze waarheid die Jezus presenteert, de waarheid is die van God Zelf komt. God kennen is leven.

Pilatus stond oog in oog met Degenen die van Zichzelf zei dat Hij de Waarheid is. Jezus belichaamt waarheid. Maar dan is het toch veel makkelijker om agnost te spelen, als je die waarheidsclaim niet aanvaard? Als je Jezus niet aanvaard voor Wie Hij is?

Jezus wist waar Hij vandaan kwam, Hij kende God door en door, en deze kennis maakte Hem bereid om te sterven door de handen van boosdoeners. Omdat Hij ook wist dat God, die Zelf de ultieme waarheid is, sterker is dan elke vijand, zelfs sterker dan de dood.

Jezus deed enkele opmerkelijke uitspraken over Zichzelf tijdens zijn ondervraging door Pilatus. Hij beweert dat Hij van God komt; Hij beweert de waarheid over God te kennen; Hij zegt dat alle mensen die tot de waarheid behoren – die een relatie met God hebben – naar Hem luisteren.

Toen Pilatus nog steeds niet bereid was Jezus te kruisigen, vertelden de Joodse leiders hem dat Hij moest sterven omdat Hij beweerde dat Hij de Zoon van God was.

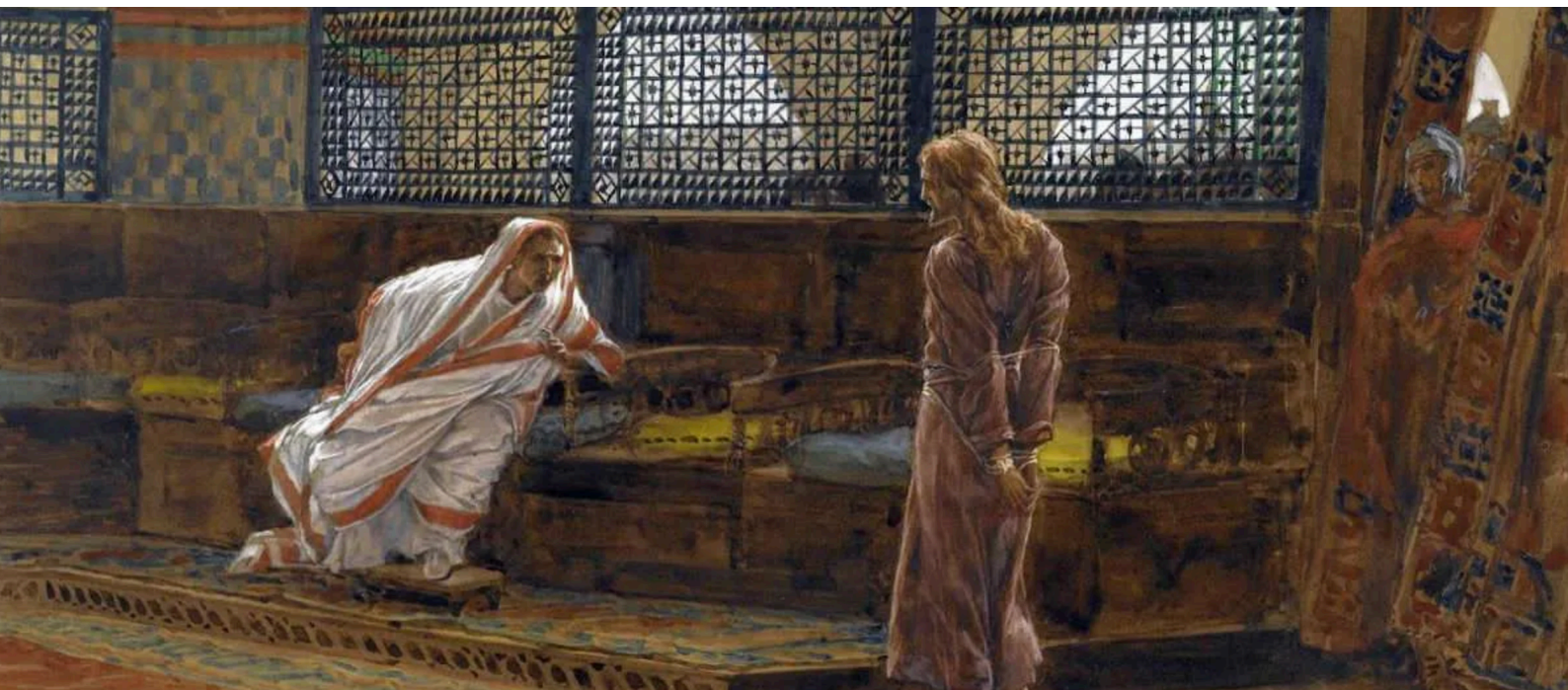
Dit maakte Pilatus echt bang om tegen Jezus te handelen. Dit werd spooky. Met Wie heeft hij hier te maken! Het bracht Pilatus ertoe zijn derde cruciale vraag te stellen:

Waar komt U vandaan?

“Waar komt U vandaan?” Opnieuw besloot Jezus geen direct antwoord te geven. Hij zweeg. Wat denkt u, Pilatus? Wat denken wij vandaag? Waar komt Jezus vandaan?

Pilatus lijkt geïrriteerd te raken. “Beseft U niet, Jezus, dat uw leven in mijn handen is?” Dat is vaak wat mensen denken wanneer zij wapens in hun handen hebben. De heersers in hun paleizen met de tanks om hen te verdedigen, geloven werkelijk dat zij machtig zijn.

Welke religie, welk politiek systeem is zo zwak dat het afhankelijk is van het gebruik van geweld om mensen in het gareel te houden?

Jezus komt alleen met waarheid. De kerk van Christus heeft alleen haar Evangelieboodschap. Maar omdat Jezus Christus onze Heere van God is gekomen – omdat Hij God uit God is, licht uit licht – is zijn waarheid ongelooflijk krachtig. Het is de waarheid over de Schepper van het universum. Met die waarheid komt God zelf. Het woord van waarheid, het woord van het Evangelie, is God zelf die spreekt; het is God zelf die komt.

Dus Jezus lacht om Pilatus en zijn misplaatste ideeën over zijn gezag. “U zou helemaal geen macht over Mij hebben als die u niet van boven gegeven was.” (Johannes 19:11)

Niemand op aarde, geen regering, geen politieke beweging, geen religie, heeft enige autoriteit of macht uit zichzelf. Onze God regeert. Zelfs in de dood van Jezus Christus regeerde Hij. Want die

Joodse leiders en Pontius Pilatus, die mensen die zich tegen Jezus verzetten, vervulden op zeer volmaakte wijze de wil van God en dat hadden ze niet door.

Jezus wist dat Hij het offerlam moest worden om de zonden van de wereld weg te nemen. Zijn kruisiging was geen ongeluk, geen slechte samenloop van omstandigheden, niet slechts een plan van enkele slechte mensen. Jezus liet Zich vrijwillig om zeep helpen omdat Hij niet anders wilde en kon dan God, Zijn Vader, tot op het einde gehoorzaam zijn.

Aan het begin, toen Jezus werd gearresteerd, vielen de soldaten op de grond toen zij Hem zagen. Hij had kunnen weglopen. Hij wist dat Hij geboren was met het doel om te getuigen van de waarheid, en zijn moment was nu gekomen. En alleen omdat God wilde dat dit zou gebeuren en omdat Jezus het liet gebeuren, kon Pontius Pilatus Jezus laten kruisigen.

Conclusie

Jezus is Koning – Hij regeert in de geestelijke sferen, over zijn volgelingen die zich vrijwillig onderdanig maken aan Hem. Zijn koninkrijk is het Koninkrijk van God waar de wapens niet vleselijk zijn, niet de geweren of het traangas van de heersers van deze wereld.

Is het niet verbazingwekkend dat het christelijk geloof zich blijft verspreiden over de hele wereld, zonder dat regeringen het ondersteunen, zonder dat regeringen mensen dwingen het christelijk geloof te volgen? Over de hele wereld zijn mensen vrij om het christelijk geloof te verlaten, er is geen dwang in onze religie.

En ondanks dit, ook al volgen wij een gekruisigde Heer, komen mensen in grote aantallen tot Jezus Christus. Vanwege de kracht van de waarheid. Lees over zijn leven, bestudeer zijn leven. Stel alle kritische vragen die gesteld kunnen worden. Kijk naar de kerken en al hun zwakheden en problemen. Maar de waarheid gaat voort.

Jezus gehoorzaamde God tot het uur van zijn dood. Deze gehoorzaamheid aan het kruis was mogelijk omdat Hij wist dat Hij de waarheid diende, dat wil zeggen, God zelf. En deze zelfde waarheid, de kennis van God die met ons is, stelt ook ons in staat Hem te volgen, zelfs in donkere uren. Omdat wij weten dat uiteindelijk de waarheid van onze Koning altijd machtiger is dan elke duisternis om ons heen of in ons.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.